

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomant: Iva Čípová

Diplomová práce: Práva pacientů v přeshraniční zdravotní péči v Evropské unii

Angl. název: Patient's rights in cross-border health care in the European Union
Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra evropského práva

Oponent: JUDr. Helena Krejčíková, Ph.D., Centrum zdravotnického práva

I. Téma diplomové práce

Aktuálnost tématu

Studentka si ke zpracování vybrala téma aktuální (přeshraniční zdravotní péče jako termín je explicitně uvedena ve Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU ze dne 9. března 2011 o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči – dále také jen Směrnice o přeshraniční péči), s nesporným praktickým využitím. Právě analýza Směrnice o přeshraniční péči tvoří jádro celého výkladu. Studentka se však tématem zaobírá v širším kontextu, když představuje Směrnici o přeshraniční péči v souvislosti s koordinací systémů sociálního zabezpečení, zejména prostřednictvím tzv. koordinačních nařízeních (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systému sociálního zabezpečení a Nařízení č. 987/2009, ve znění Nařízení č. 465/2012), přičemž řeší i (ne vždy zcela zřejmý) vzájemný vztah Směrnice o přeshraniční péči a koordinačních nařízeních a naznačuje některé jeho možné praktické důsledky.

Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je v české odborné literatuře zpracováno jen v omezeném rozsahu, proto je nutné čerpat zejména ze zahraničních zdrojů, což studentka zdařile činí. Pro uchopení tématu v jeho celistvosti je však nutno prokázat i orientaci v poměrně složitě nastavených systémech zdravotního pojištění resp. sociálního zabezpečení jednotlivých členských států alespoň v obecné rovině, což se studentce dle mého názoru – minimálně v rozsahu nezbytném pro účely této práce – taktéž podařilo. Studentka vhodně volí pro zpracování tématu kritickou analýzu, deskripci, syntézu a komparaci.

II. Formální úroveň práce

Použitý jazyk

Studentka zpracovává diplomovou práci v angličtině. Proti jazykové úrovni nemám zásadnějších připomínek – jazyková úroveň (právnícké angličtiny) splňuje dle mého názoru požadavky kladené na odborný text. Jako toliko drobné pochybení vnímám např. nekonzistentně užívání termínů *healthcare* a *health care*, a není mi zřejmý ani důvod pro rozlišování mezi označením *prior authorisation* a *prior consent* (str. 55 a násl., v souvislosti s českou právní úpravou zvolenou pro implementaci Směrnice o přeshraniční péči) – v zákoně č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, vždy „předchozí souhlas“, ať již se jedná o předchozí souhlas udělený podle koordinačních nařízeních či dle Směrnice o přeshraniční péči (§ 14 a následující). Studentka v práci neřeší možnost požádat o předchozí souhlas s úhradou jinak nehrazené péče v zahraničí dle § 16 zákona č. 48/1997 Sb.

Systematické členění práce

Práce je – mimo úvod a závěr - logicky členěna do 4 kapitol, v nichž autorka nejprve stručně představuje kompetence EU v oblasti zdravotnictví, a dále se zaměřuje na historický vývoj koordinace systémů sociálního zabezpečení resp. zdravotního pojištění až k přijetí Směrnice o přeshraniční péči. V poslední kapitole pak autorka svůj výklad cílí na zákon 60/2014 Sb., jímž došlo k transpozici Směrnice o přeshraniční péči do českého právního řádu.

Domnívám se však, že práci by prospělo, kdyby princip fungování Směrnice o přeshraniční péči (v. koordinační nařízení), zejména co se týče (zpětně) úhrady poskytnutých zdravotních služeb, byl studentkou vysvětlen již v úvodní části práce (nikoliv až na str. 31).

III. Obsahová úroveň práce

Studentka zadané téma diplomové práce zpracovává v dostatečné šíři (tj. vč. nezbytného výkladu o systémech sociálního zabezpečení resp. zdravotního pojištění), tak i hloubky – popisuje historický vývoj chápání zdravotní péče jako služby, na níž se vztahuje volný pohyb, jakož i vysvětluje nutnost koordinace systému sociálního zabezpečení/zdravotního pojištění jako podmínku nutnou pro volný pohyb osob. Studentka také precizně rozlišuje mezi plánovanou a neplánovaně čerpanou přeshraniční zdravotní péčí.

Přestože v práci nacházím drobné nepřesnosti, např.

- studentkou (dokonce opakovaně – na str. 1 a dále pak na str. 29) převzatá definice *cross-border healthcare* by znamenala, že zahraniční poskytovatel zdravotních služeb, který působí na území jiného členského státu, a přitom má uzavřenou smlouvu se zdravotní pojišťovnou (či obdobnou institucí) daného členského státu, poskytuje pojištěncům de facto přeshraniční péči,
- studentka nedostatečně rozlišuje mezi EU a EHS (např. na str. 1 v souvislosti se „založením EU“),
- Nařízení č. 1408/71 nebylo zcela nahrazeno tzv. koordinačními nařízeními (str. 1, studentka uvádí na pravou míru až na str. 12),
- v souvislosti s výkladem o roli Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (str. 6) postrádám alespoň stručnou zmínku o tom, že všechny členské státy EU jsou jejími signatáři,
- formulář S1 (str. 11) neslouží jen pro tzv. pendlery (*cross-border commuters*), nýbrž i pro všechny pojištěnce, kteří jsou zaměstnání (nikoliv však nutně „pracují“, jak autorka poněkud zkratkovitě uvádí v jiné souvislosti na str. 13) v jiném členském státě, než v jakém mají bydliště,
- v souvislosti s tzv. nezbytnou péčí (str. 15) – nejedná se jen o důsledek „*accident*“, nýbrž o jakéhokoliv zhoršení zdravotního stavu, které bez poskytnutí péče bude znamenat ukončení pobytu dříve, než bylo původně plánováno,
- v kontextu s jinak naprosto znamenitým výkladem o vzájemném vztahu mezi Směrnicí o přeshraniční péči a koordinačními nařízeními (kap. 3.6) není dostatečně zřetelně rozpracováno, zda - příp. za jakých okolností - může být plánovaná zdravotní péče v jiném členském státě pro pacienta/pojištěnce výhodnější za podmínek koordinačního nařízení,
- autorčino tvrzení, že v ČR *patient does not need to pay any part of the cost to provider* (str. 52), jako by naznačovalo, že všechny regulační poplatky byly zrušeny, a po pacientovi/pojištěnci se za žádných okolností nevyžaduje finanční spoluúčast (srov. však např. tzv. pohotovostní regulační poplatek a doplatky za léky) v souvislosti se zdravotními službami,

celkově považuji za mimořádně zdařilou. Autorka v ní prokazuje nejen nadprůměrný vhled do zpracovávané problematiky, nýbrž i schopnost samostatně kriticky uvažovat (vlastní názor/kritické hodnocení autorky např. str. 15, 56). Autorka navíc práci vhodně doplňuje i o relevantní data.

IV. Celkové hodnocení práce

Jako celek hodnotím předloženou diplomovou práci jako nadprůměrnou. Diplomová práce splňuje dle mého názoru požadavky kladené na kvalifikační práce a je způsobilá k ústní obhajobě.

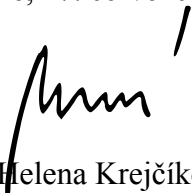
V. Otázky k obhajobě

1. Jaký je rozdíl mezi úhradou a rozsahem *emergency healthcare* (neodkladné péče dle § 14 odst. 1 zákona o veřejném zdravotního pojištění) a *necessary healthcare* (nezbytné péče dle § 14 odst. 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění)?
2. Zdůvodněte, zda by za určitých podmínek mohlo pro pacienta/pojištěnce být poskytnutí plánované přeshraniční péče výhodnější podle koordinačních nařízení.

VI. Závěr

S ohledem na vše výše uvedené doporučuji diplomovou práci k ústní obhajobě. Navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

Ve Vejle, 27. července 2017

JUDr. Helena Krejčíková, Ph.D.